

RS § 413**Kostnadsfria resor på allmän
kollektivtrafik för färdtjänstresenärer
samt ett färdtjänstkort**

Ärendenummer: RS 2024/1708

Paragraf föregående instans: AU § 247

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige beviljar förslaget att alla som är berättigade till färdtjänst åker kostnadsfritt med den allmänna kollektivtrafiken på Gotland.
- Regionfullmäktige återlämnar till tekniska nämnden att slutligt avgöra om det behövs införas en särskild färdtjänstlegitimation.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har föreslagit att alla som är berättigade till färdtjänst ska kunna åka kostnadsfritt på allmänna kommunikationer och att det ska införas en färdtjänstlegitimation som ska uppvisas på resor med allmänna kommunikationer samt på färdtjänstresor med upphandlade fordon.

Färdtjänst är särskilt anordnade transporter för personer som har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer. Är de allmänna kommunikationerna så utformade att det är rimligt att kräva att även personer med funktionsvariationer ska kunna använda dem, föreligger alltså ingen rätt att få färdtjänst.

Vid bestämmande av avgifter i kollektivtrafiken gäller den kommunala likställighetsprincipen enligt 2 kap. 3 § kommunallagen. Det innebär att för likvärdiga prestationer ska som huvudregel samma avgift tas ut.

En kommuns skyldighet att tillhandahålla färdtjänst regleras i lagen (1997:36) om färdtjänst (färdtjänstlagen). Grunderna för avgifterna bestäms enligt 11 § färdtjänstlagen av kommunen genom beslut i fullmäktige. Avgifterna ska vara skäligen och får inte överstiga självkostnaden.

Varje kommun ska enligt 2 kap. 11 § lagen (2010:1065) om kollektivtrafik regelbundet i ett trafikförsörjningsprogram ange omfattningen av trafik enligt lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen (1997:735) om riksfärdtjänst och grunderna för prissättningen för resor med sådan trafik. Regionfullmäktige antog 2024-03-25, § 29 Trafikförsörjningsprogram 2024–2033. Det finns även beslut om taxa för kollektivtrafiken.

Bedömning

Förslagen gäller allmänna kommunikationer. Med det kan även förstås annat än regionens allmänna kollektivtrafik, till exempel flyg och färjor. Redan på grund härav bör förslaget om gratisresor avslås. Begränsas frågeställningen till

gratisresor i regionens allmänna kollektivtrafik, kommer det ändå i konflikt med likställighetsprincipen för andra resenärer som nyttjar samma resetjänst, prestation, men får betala för den. Även det är skäl för avslag.

Vad gäller förslaget om att införa en färdtjänstlegitimation anser regionstyrelseförvaltningen att det är fråga om en sådan riktlinje- eller rutinfråga som tekniska nämnden själv bör kunna besluta om.

Alternativ – återremiss till tekniska nämnden

Teknikförvaltningen har i kontakter fört fram att syftet med förslaget är att vissa tillståndshavare med till exempel vid skovsjukdomar emellan skoven inte behöver särskilt anordnade transporter och då skulle kunna förmås använda den allmänna kollektivtrafiken. Likställighetsprincipen medger dock inte föreslagen lösning. Ett alternativ att nå syftet är att öka egenavgifterna och skapa incitament. I så fall kan övervägas en återremiss till tekniska nämnden för en mera genomgripande översyn av avgiftsfrågan i syfte att skapa rimliga incitament i färdtjänsten (till exempel kostnad, reslängd och miljö) och minimera risken för överutnyttjanden (välfärdsbrottlighet – till exempel överdriva symptom, påverkan på intygsskrivare). På så sätt kan därmed möjligen skapas mer utrymme för den allmänna kollektivtrafiken att bli tillgängligare för fler och behovet av särskilt anordnade transporter minska.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Therese Bendelin, avdelningschef, teknikförvaltningen.

Oscar Lindster (S) yrkar att första beslutspunkten ändras till:

"Regionfullmäktige beviljar förslaget att alla som är berättigade till färdtjänst åker kostnadsfritt med den allmänna kollektivtrafiken på Gotland. Punkt två kvarstår som tidigare."

Saga Carlgren (V), Johan Malmros (C) och Maya Arfvidson (MP) instämmer i Oscar Lindsters yrkande.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med Oscars Lindsters ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Tekniska nämndens beslut 2024-06-17, § 133

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-09-12

Skickas till

Tekniska nämnden